

62010CJ0347

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2012. január 17. (*1)

„A migráns munkavállalók szociális biztonsága — 1408/71/EGK rendelet — A Hollandia mentén húzódó kontinentális talapzaton található gázfúrószigeten alkalmazott munkavállaló — Kötelező biztosítás — A munkaképtelenségi ellátás folyósításának megtagadása”

A C-347/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Rechtbank Amsterdam (Hollandia) a Bírósághoz 2010. július 8-án érkezett, 2010. július 5-i határozatával terjesztett elő az előtte

A. Salemink

és

a Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts és J.-C. Bonichot tanácselnökök, R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann (előadó), Juhász E., G. Arestis, D. Šváby és M. Berger bírák,

előtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: L. Hewlett előtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. június 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

—

A. Salemink képviseletében R. E. Zalm jurist,

—

a Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen képviseletében I. Eijkhout, meghatalmazotti minőségben,

—

a holland kormány képviseletében C. M. Wissels és M. Noort, meghatalmazotti minőségben,

—

a görög kormány képviselőjében S. Vodina, E.-M. Mamouna és G. Karipsiadis, meghatalmazotti minőségben,

—

a spanyol kormány képviselőjében kezdetben B. Plaza Cruz, később: S. Centeno Huerta, meghatalmazotti minőségben,

—

az Európai Bizottság képviselőjében M. van Beek és V. Kreuschitz, meghatalmazotti minőségben, a főtanácsnok indítványának a 2011. szeptember 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

1

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK 39. cikk és az EK 299. cikk, továbbá az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, valamint az 1998. június 29-i 1606/98/EK tanácsi rendelettel (HL L 209., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 308. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1408/71 rendelet) I. és II. címének értelmezésére vonatkozik.

2

Ezt a kérelmet az A. Salemink, a korábban a Hollandia mentén húzódó kontinentális talapzaton található gázfúrószigeten dolgozó és Spanyolországban lakóhellyel rendelkező holland állampolgár, és a Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (a munkavállalók biztosításának kezeléséért felelős intézet igazgatótanácsa, a továbbiakban: UWV) közötti jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya, hogy ez utóbbi megtagadta a felperes számára munkaképtelenségi ellátás nyújtását.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3

Az Egyesült Nemzetek Montego Bay-ben (Jamaika), 1982. december 10-én aláírt, 1994. november 16-án hatályba lépő, a Holland Királyság által 1996. június 28-án ratifikált és az Európai Közösség nevében az 1998. március 23-i 98/392/EK tanácsi határozattal (HL L 179., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 3. kötet, 262. o.) jóváhagyott Tengerjogi Egyezményének (a továbbiakban: Tengerjogi Egyezmény) 60. cikke, amely a „Mesterséges szigetek, berendezések és létesítmények a kizárólagos gazdasági övezetben” címet viseli, így rendelkezik:

„(1) A kizárólagos gazdasági övezetben a parti államnak kizárólagos joga van a következők létesítésére, létesítésének engedélyezésére és szabályozására, üzemben tartására és használatára:

a)

mesterséges szigetek;

b)

az 56. cikkben foglalt és más gazdasági célokra szolgáló berendezések és létesítmények;

c)

a parti államot az övezetben jogainak gyakorlásában esetlegesen zavaró berendezések és létesítmények.

(2) A parti államnak kizárólagos joghatósága van az ilyen mesterséges szigetek, berendezések és létesítmények felett, beleértve a vám-, pénzügyi, egészségügyi, biztonsági és bevándorlási törvényeket és elírásokat.

[...]

4

A Tengerjogi Egyezmény „A parti állam jogai a kontinentális talapzat felett” című 77. cikke így rendelkezik:

„(1) A parti állam a kontinentális talapzat felett, annak felkutatása és természeti erőforrásainak kiaknázása céljából, szuverén jogokat gyakorol.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogok kizárólagosak abban az értelemben, hogy amennyiben a parti állam a kontinentális talapzatot nem kutatja fel, vagy nem aknázza ki annak természetes erőforrásait, a parti állam kifejezett hozzájárulása nélkül senki sem foghat bele ezen tevékenységekbe.

(3) A parti államnak a kontinentális talapzat feletti jogai sem tényleges vagy jelképes elfoglalástól, sem valamely kifejezett nyilatkozattól nem függenek.

[...]

5

Ugyanezen egyezmény „A kontinentális talapzaton lévő mesterséges szigetek, berendezések és létesítmények” című 80. cikkének értelmében:

„A 60. cikk rendelkezései megfelelően vonatkoznak a kontinentális talapzaton lévő mesterséges szigetekre, berendezésekre és létesítményekre”.

Az uniós szabályozás

6

Az 1408/71 rendelet „Általános rendelkezések” című 13. cikke ezt írja el?:

„(1) A 14 c. és 14 f. cikkekre is figyelemmel, a rendelet hatálya alá tartozó személyekre csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak. E jogszabályokat e cím rendelkezései szerint kell meghatározni.

(2) A 14–17. cikk rendelkezéseire is figyelemmel:

a)

egy tagállam területén alkalmazott személy e tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, még abban az esetben is, ha egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, vagy ha az őt alkalmazó vállalkozás vagy munkáltató székhelye vagy lakóhelye egy másik tagállam területén található;

[...]”

A nemzeti szabályozás

7

A betegbiztosítási rendszerről szóló holland törvény (Ziektewet, a továbbiakban: ZW) 3. cikke értelmében:

„(1) »Munkavállaló« az a 65 év alatti természetes személy, aki magánjogi vagy közjogi foglalkoztatási jogviszonyban áll.

(2) Az a személy, aki Hollandián kívül végez munkát, nem minősül munkavállalónak, kivéve ha mind ő, mind a munkáltató Hollandiában rendelkezik lakóhellyel, illetve székhellyel”.

8

A munkaképességnek megfelelő munkáról és jövedelemről szóló törvény (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, a továbbiakban: WIA), amely 2006. január 1-jén lépett hatályba, 7. cikkének (1) bekezdésében kimondja, hogy „a munkavállaló kötelezően biztosított”.

9

A WIA 8. cikkének (1) bekezdése értelmében „a jelen törvény értelmében munkavállalónak kell tekinteni a [ZW] értelmében vett munkavállalót, az olyan személy kivételével, aki az említett törvény 4. cikke (1) bekezdésének g) pontja szerinti jogállással rendelkezik”.

10

A WIA 18. cikkének (1) és (2) bekezdéséből az következik, hogy önkéntes biztosítást olyan, 65 év alatti személy köthet, aki a ZW 3. cikke (2) és (5) bekezdésének értelmében nem tekinthető munkavállalónak, akinek kötelező biztosítása megszűnt, akinek lakóhelye Hollandián kívül van, és akit legfeljebb ötéves munkaszerződés köt Hollandiában lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező munkáltatóhoz.

11

A WIA 47. cikke (1) bekezdésének értelmében a biztosított betegsége esetén munkaképtelenségi ellátásra jogosult, amennyiben a várakozási határidő letelt, a biztosított teljesen és tartósan

munkaképtelen, és nem áll fenn vele szemben alkalmazandó egyetlen kizáró ok sem.

12

Az északi-tengeri bányászatban végzett munkáról szóló törvény (Wet arbeid mijnbouw Noordzee) 3. cikkének értelmében:

„(1) E cikket azon munkavállalók tekintetében kell alkalmazni, akik nem biztosítottak a [ZW] címen, sem az Európai Unió valamely tagállamának jogi szabályozása által, és akik munkaszerződése tekintetében a munkaszerződésekről szóló holland jogszabályok, legalábbis annak kötelező erejű rendelkezései irányadóak.

(2) Az a munkavállaló, aki betegség folytán nem képes a megállapodás tárgyát képező munkát elvégezni, 104 héten keresztül jogosult a polgári törvénykönyv 7. könyve 629. cikkének (1) bekezdésében előírt díjazásra, még akkor is, ha munkaszerződése ezen időszak folyamán megszűnt”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

13

A holland állampolgárságú A. Salemink 1996-tól ápolóként és részben röntgenasszisztensként dolgozott a Nederlandse Aardolie Maatschappij társaság gázfűrészigetén. A szóban forgó fűrésziget a holland felségvizeken kívül, a Hollandia mentén húzódó kontinentális talapzaton, a holland parttól mintegy 80 km távolságban található.

14

2004. szeptember 10-én A. Salemink Spanyolországba költözött.

15

Spanyolországba történő költözését megelőzően A. Salemink kötelezően biztosított volt a ZW-nek megfelelően, amelynek 3. cikke (2) bekezdése kimondja, hogy az a személy, aki Hollandián kívül végez munkát, nem minősül munkavállalónak, kivéve ha mind az, mind a munkáltató Hollandiában rendelkezik lakóhellyel, illetve székhellyel.

16

Spanyolországba való költözésétől fogva A. Salemink többé már nem teljesítette az említett 3. cikk (2) bekezdésében foglalt, lakóhelyre vonatkozó feltételt, következésképpen kikerült a kötelező, többek között a munkaképtelenséggel szembeni biztosítás alól.

17

2004. október 4-től A. Salemink felvételt nyert az önkéntes biztosítási rendszerbe, amely tagságot ezt követően, a díjfizetés elmaradása folytán, megszüntettek. A. Salemink 2006 folyamán tett további kísérletei arra, hogy felvételt nyerjen az önkéntes biztosítási rendszerbe, e lépés megkésettségénél fogva megghiúsultak.

18

Miután 2006. október 24-én A. Salemink beteget jelentett, 2007. szeptember 11-én az alperestől a WIA szerinti munkaképtelenségi ellátást kért 2008. október 24-től.

E kérelmet az Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (a munkavállalók biztosításának kezeléséért felelős intézet, a továbbiakban: UWV) elutasította azzal az indokkal, hogy A. Salemink a munkaképtelenség kezdetekor, azaz 2006. október 24-én nem volt kötelezően biztosított. Az UWV úgy vélte, hogy A. Salemink, mivel 2004. szeptember 10. óta Hollandián kívül rendelkezik lakóhellyel, ezen időpontot követően már nem volt kötelezően biztosított.

A Rechtbank Amsterdam előtt A. Salemink azt állította, hogy az 1408/71 rendelet alapján, amely rendelet álláspontja szerint alkalmazandó a Hollandia mentén húzódó kontinentális talapzatra, amelyet a holland felségterület részének kell tekinteni, jogosult volt a munkaképtelenségi ellátásra.

A. Salemink e tekintetben a Sociale Verzekeringsbank (egészségbiztosítási pénztár, a továbbiakban: SVB) 2006. január 1-jétől követett politikájára utalt, amely a Bíróság C-60/93. sz. Aldewereld-ügyben 1994. június 29-én hozott ítéletén (EBHT 1994., I-2991. o.) alapul, és amely azt célozza, hogy a Hollandia mentén húzódó kontinentális talapzaton foglalkoztatott munkavállalókat 2006. január 1-jétől a holland szociális biztonsági rendszer keretében biztosítottak tekintsék.

A kérdést előterjesztő bíróság az alábbiak szerint jellemzi ezt a politikát:

„Az SVB abból indul ki, hogy az [1408/71] rendelet II. címe alkalmazandó, ha a munkavállaló a Közösség területén rendelkezik lakóhellyel, de egy Közösségben letelepedett munkáltató a Közösség területén kívül foglalkoztatja. Az SVB [a Bíróság] által a [237/83. sz.] Prodest-ügyben [1984. július 12-én] hozott ítélet [EBHT 1984., 3153. o.] és a [fent hivatkozott] Aldewereld-ügyben [1984. július 12-én] hozott ítélet [indokolásában] kifejtettekből e tekintetben azt a feltételt széri le, hogy a munkavállalónak közvetlenül a Közösségen kívüli munkavégzést megelőzően biztosítottak kellett lennie a munkáltató székhelye szerinti tagállamban, vagy hogy a munkavállaló e tagállam nemzeti jogszabályai alapján a Közösségen kívüli munkavégzés során biztosított. Ha e feltételek egyike teljesül, az SVB abból indul ki, hogy a Közösségen kívüli munkavégzés időszaka alatt a munkáltató tagállamának jogszabályait kell alkalmazni.”

Márpedig az UWV úgy ítélte meg, hogy A. Salemink Spanyolországba való költözését követően többé nem teljesítette a kötelező biztosítási tagság feltételeit.

A kérdést előterjesztő bíróság osztja az 1408/71 rendeletnek a szóban forgó kontinentális talapzat tekintetében történő alkalmazására vonatkozó kételyeket. Ugyanezen bíróságban felmerül a kérdés, hogy nem kell-e különbséget tenni egyrészt a tagállam szuverenitása alá tartozó terület, másrészt azon terület között, amelyen a tagállam hatáskörrel rendelkezik korlátozott szuverén jogok gyakorlására, de az ezek gyakorlásától való tartózkodásra is jogosult, amint tette azt, a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint, a kontinentális talapzaton a holland állam a szociális biztonságra vonatkozó szabályozás tekintetében. Tehát felmerül az a kérdés, hogy egy tagállamnak jogában áll-e, hogy a kontinentális talapzaton gyakorolt funkcionális hatáskörének

keretén belül az ott dolgozó munkavállalókat a területén dolgozó munkavállalóktól eltérően kezelje.

25

A kérdést elterjesztő bíróság elismeri, hogy lehetséges, hogy az UWV általi megtagadás nem egyeztethető össze a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának elvével, tekintve, hogy A. Salemink elveszített egy olyan elnyit, amelyben részesült, amíg Hollandiában volt a lakóhelye. Mindazonáltal felmerül a kérdés, hogy ezt az összeegyeztethetlenséget enyhítheti-e az a tény, hogy A. Salemink önkéntes biztosítást köthetett, és e lehetőségével élt is.

26

Következésképpen a kérdést elterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a ZW 3. cikkének (2) bekezdésében elírt, lakóhelyre vonatkozó feltétel problematikusnak tekinthető, mivel potenciálisan állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetéshez vezethet.

27

Ilyen körülmények között a Rechtbank Amsterdam úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdést terjeszti a Bíróság elé elzetes döntéshozatalra:

„Ellentétes-e közösségi jognak a munkavállalók szabad mozgásának megvalósítását szolgáló rendelkezéseivel, különösen az 1408/71 rendelet I. és II. címében foglalt rendelkezésekkel, valamint az EK 39. és EK 299. cikkel [...], hogy egy Hollandiában letelepedett munkáltató által Hollandia területén kívül, a Hollandia mentén húzódó kontinentális talapzaton található állandó létesítményen foglalkoztatott munkavállaló, még ha holland állampolgársággal rendelkezik is, és a kötelező biztosításra vonatkozóakkal lényegében azonos feltételek mellett van lehetősége önkéntes biztosításra, csak azért nem válik biztosítottá a társadalombiztosításra vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében, mert nem Hollandiában, hanem egy másik tagállamban (a jelen esetben Spanyolországban) rendelkezik lakóhellyel?”

Az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdésről

28

Kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1408/71 rendelet rendelkezéseit és az EK 39. cikket akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes, hogy egy munkavállaló, akit valamely tagállam mentén húzódó kontinentális talapzaton található létesítményen alkalmaznak, a társadalombiztosításra vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében nem kötelezően biztosított e tagállamban azon egyetlen oknál fogva, hogy nem e tagállamban, hanem egy másik tagállamban rendelkezik lakóhellyel.

29

E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdése a) pontjának értelmében egy tagállam területén alkalmazott személy e tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, még abban az esetben is, ha egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel.

30

Mindazonáltal az említett 13. cikk (2) bekezdése a) pontjának, valamint általában az uniós jognak az alapügyhöz hasonló esetben való alkalmazhatóságát vitatja a jelen esetben úgy a holland kormány, mint az UWV, amennyiben a szóban forgó szakmai tevékenység gyakorlásának helye

egy, a holland felségvizeken kívül, a Hollandia mentén húzódó kontinentális talapzaton található gázfúrósziget. A holland kormány és az UWV e tekintetben kijelentette, hogy az 1408/71 rendelet területi hatálya a nemzeti területre korlátozódik. A kérdést elterjesztő bíróság kételyeket táplál az uniós jognak a szóban forgó kontinentális talapzat tekintetében történő alkalmazhatóságának vonatkozásában is.

31

E tekintetben a kontinentális talapzat jogi rendszerére vonatkozó nemzetközi jogi szabályokra és elvekre kell utalni.

32

1969. február 20-i ítéletében (az úgynevezett északi-tengeri kontinentális talapzat ügyek, Recueil des arrêts, avis consultatifs et ordonnances, 1969, 3. o.) 19. pontjában a Nemzetközi Bíróságnak a parti államnak a kontinentális talapzaton – amely területe természetes, tenger alatti folytatásának tekinthető – fennálló jogainak tárgyában kellett állást foglalnia. E bíróság úgy ítélte meg, hogy az említett jogok ipso facto és ab initio, a tagállam e területen fennálló szuverenitása és e szuverenitásnak a tengerfenék felkutatására és természeti erőforrásainak kiaknázására vonatkozó szuverén jogainak gyakorlása formájában történő kiterjesztése értelmében fennállnak.

33

A Tengerjogi Egyezmény 77. cikkéből következik, hogy a parti állam a kontinentális talapzat felett, annak felkutatása és természeti erőforrásainak kiaknázása céljából, szuverén jogokat gyakorol. E jogok kizárólagosak abban az értelemben, hogy amennyiben a parti állam a kontinentális talapzatot nem kutatja fel, vagy nem aknázza ki annak természetes erőforrásait, a parti állam kifejezett hozzájárulása nélkül senki sem foghat bele ezen tevékenységekbe.

34

Ami a kontinentális talapzaton található mesterséges szigeteket, berendezéseket és létesítményeket illeti, a Tengerjogi Egyezmény 60. cikkével összefüggésben értelmezett 80. cikkének értelmében a parti államnak kizárólagos joga van azok létesítésére, létesítésének engedélyezésére és szabályozására, üzemben tartására és használatára.

35

Mivel egy tagállam mentén húzódó kontinentális talapzat annak – jóllehet funkcionális és korlátozott – szuverenitása alá tartozik (lásd ebben az értelemben a C-111/05. sz. Aktiebolaget NN ügyben 2007. március 29-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2697. o.] 59. pontját), az említett kontinentális talapzaton található, rögzített vagy úszó létesítményeken a természeti erőforrások felkutatása és/vagy kiaknázása tevékenységének keretében végzett munkát az uniós jog alkalmazásában az említett állam felségterületén végzett munkának kell tekinteni (lásd ebben az értelemben a C-37/00. sz. Weber-ügyben 2002. február 27-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-2013. o.] 36. pontját és a C-6/04. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2005. október 20-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-9017. o.] 117. pontját).

36

Az a tagállam, amely a kontinentális talapzat partja mentén húzódó részének felkutatására és/vagy kiaknázására vonatkozó gazdasági el?jogokból haszonra tesz szert, nem vonhatja tehát ki magát az ilyen létesítményeken alkalmazott munkavállalók szabad mozgásának biztosítását célzó uniós jogi rendelkezések alkalmazása alól.

37

Miután az uniós jognak, pontosabban az 1408/71 rendeletnek valamely tagállam mentén húzódó kontinentális talapzat tekintetében történ? alkalmazhatósága megállapítást nyert, azt kell megvizsgálni, hogy az említett rendelettel és az EK-Szerz?dés munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel ellentétes-e, hogy egy, az A. Salemink helyzetéhez hasonló helyzetben található személy lakóhelyének Spanyolországba történ? áthelyezése folytán ki legyen zárva a kötelez? biztosítás rendszere alól.

38

E tekintetben ki kell emelni, hogy az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdése a) pontjának egyetlen célja a valamely tagállam területén alkalmazott személyek tekintetében alkalmazandó nemzeti szabályozás meghatározása. E rendelkezésnek nem célja egy adott szociális biztonsági rendszerhez vagy e rendszer valamely ágához való csatlakozásra vonatkozó jog vagy kötelezettség létezésével kapcsolatos feltételek meghatározása. Amint arra a Bíróság több alkalommal rámutatott ítélezési gyakorlatában, e feltételeket minden tagállam saját maga határozza meg (lásd különösen a 275/81. sz. Koks-ügyben 1982. szeptember 23-án hozott ítéletet [EBHT 1982., 3013. o.] és a C-227/03. sz. Van Pommeren-Bourgon-diën-ügyben 2005. július 7-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-6101. o.] 33. pontját).

39

Ugyanakkor, bár a tagállamok továbbra is megtartják a szociális biztonsági rendszereikbe való belépési feltételek kialakítására vonatkozó hatáskörüket, ennek gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogot, különösen a Szerz?désnek a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseit (lásd ebben az értelemben a C-2/89. sz. Kits van Heijningen ügyben 1990. május 3-án hozott ítélet [EBHT 1989., I-1755. o.] 20. pontját és a C-135/99. sz. Elsen-ügyben 2000. november 23-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-10409. o.] 33. pontját).

40

Következésképpen egyrészt e körülmények nem vezethetnek ahhoz, hogy az alapeljárás tárgyát képez?höz hasonló nemzeti jogszabályok alkalmazási köréb?l kizárja azokat a személyeket, akik tekintetében az 1408/71 rendelet értelmében ugyanezen jogszabályok alkalmazandók, másrészt a kötelez? biztosítási tagságra vonatkozó szabályoknak összeegyeztethet?knek kell lenniük az EK 39. cikk rendelkezéseivel (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Kits van Heijningen ügyben hozott ítélet 20. pontját és a fent hivatkozott Van Pommeren-Bourgon-diën-ügyben hozott ítélet 39. pontját).

41

Márpedig az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja kifejezetten akként rendelkezik, hogy egy tagállam területén alkalmazott munkavállaló e tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, „még abban az esetben is, ha egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel”. E rendelkezést nem tartanák tiszteletben, ha a munkavégzés helye szerinti tagállam jogszabályai által az ugyanezen jogszabályok által el?írt kötelez? biztosítási rendszerbe való

felvételhez megkövetelt, lakóhelyre vonatkozó feltétel az említett 13. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett személyekkel szemben érvényesíthető lenne. E személyek tekintetében a rendelkezés a lakóhelyre vonatkozó feltételt felváltja az érintett tagállam területén történő munkavégzésen alapuló feltétellel (lásd a fent hivatkozott Kits van Heijningen ügyben hozott ítélet 21. pontját).

42

Tehát az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontjával ellentétesnek bizonyul egy olyan, a jelen ügy tárgyát képező hasonló nemzeti szabályozás, amelynek értelmében egy munkavállaló, akit valamely tagállam mentén húzódó kontinentális talapzaton található gázfűrészegeten alkalmaznak, a lakóhelyre vonatkozó feltétel alapján jogosult, vagy sem ugyanezen államban kötelező biztosításra.

43

Továbbá meg kell állapítani, hogy egy ilyen nemzeti szabályozás az adott tagállamban lakóhellyel nem rendelkező munkavállalókat, mint amilyen A. Saleminck – hollandiai társadalombiztosításukat tekintve – kedvezőtlenebb helyzetbe hozza, mint a lakóhellyel rendelkező munkavállalókat, ami emiatt sérti a szabad mozgáshoz való jognak az EK 39. cikk által biztosított elvét.

44

Noha a fent hivatkozott van Pommeren-Bourgonddien ügyben hozott ítélet 40. pontjában maga a Bíróság sem zárta ki, hogy a lakóhelyre vonatkozóan előírt – a szociális biztonsági rendszer egyes ágaiban való kötelező tagság fenntartásához szükséges – feltétel összeegyeztethető lehet az EK 39. cikkel, az A. Saleminck előtt az önkéntes tagság tekintetében nyitva álló lehetőség nem vonhatja kétségbe a jelen ítélet 43. pontjában foglalt megállapítást. Ugyanis az adott tagállamban lakóhellyel nem rendelkező, önkéntes biztosítást kötni szándékozó munkavállalók által saját kezdeményezésükkel megteendő lépések, valamint az e típusú biztosításhoz kapcsolódó kötelezettségek, mint amilyen a biztosítás iránti kérelem benyújtására vonatkozó határidő betartása, olyan tényezőkné tekinthetők, amelyek az ott lakóhellyel nem rendelkező és kizárólag az önkéntes biztosítás lehetőségével rendelkező munkavállalókat kedvezőtlenebb helyzetbe hozzák, mint a lakóhellyel rendelkezőket, akik kötelező biztosítás alá tartoznak.

45

Következésképpen az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontját és az EK 39. cikket akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes, hogy egy munkavállaló, akit valamely tagállam mentén húzódó kontinentális talapzaton található létesítményen alkalmaznak, a társadalombiztosításra vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében nem kötelezően biztosított e tagállamban azon egyetlen oknál fogva, hogy nem e tagállamban, hanem egy másik tagállamban rendelkezik lakóhellyel.

A költségekről

46

Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, valamint az 1998. június 29-i 1606/98/EK tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontját és az EK 39. cikket akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes, hogy egy munkavállaló, akit valamely tagállam mentén húzódó kontinentális talapzaton található létesítményen alkalmaznak, a szociális biztonságra vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében nem kötelezően biztosított e tagállamban azon egyetlen oknál fogva, hogy nem e tagállamban, hanem egy másik tagállamban rendelkezik lakóhellyel.

Aláírások

(*1) Az eljárás nyelve: holland.